Justitiedepartementet
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet

Ert tjänsteställe, handläggare
Ämnesråd Robert Tischner

Ert datum
2026-07-08

Er beteckning
Diarienummer Ju2026/01599

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV FST JUR OFR, Anna Saarikoski,
anna.saarikoski@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Remissyttrande över betänkandet Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter (SOU 2026:42)

Försvarsmakten tillstyrker utredningens förslag till reglering och anser att det är särskilt positivt att den föreslagna regleringen har utformats på ett sätt så att det är möjligt att ingripa mot förfaranden som syftar till att kringgå regleringen (föreslagna 7 och 10 §§). Det är även positivt att den föreslagna regleringen möjliggör framåtsyftande förbud (föreslagna 14 §).

17.3 Granskningsmyndighetens samverkan och annan informationsinhämtning

När det gäller utländsk finansiering av verksamheter enligt den föreslagna lagen, som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet, bedömer Försvarsmakten att myndigheten kommer att kunna ha information som är av betydelse för en kommande granskningsmyndighet. Detta med hänsyn till Försvarsmaktens uppdrag inom ramen för försvarsunderrättelseverksamheten och den militära säkerhetstjänsten att kartlägga yttre hot mot Sverige respektive att klarlägga säkerhetshotande verksamhet.[1] Det är enligt Försvarsmaktens mening en brist att detta inte uppmärksammats i betänkandet. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör därför även Försvarsmakten uttryckligen omnämnas som en myndighet som granskningsmyndigheten bör samverka med i ärenden där det finns anledning att anta att utländsk finansiering kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet.

Uppgifter som Försvarsmakten behandlar inom ramen för försvarsunderrättelseverksamheten och den militära säkerhetstjänsten omfattas av sekretess enligt

[1] Se 6-7 §§ förordningen (2024:1333) med instruktion för Försvarsmakten.

15 kap. 2 § och 38 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Eftersom sådana uppgifter avser verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet ska uppgifterna hanteras enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) och tillhörande föreskrifter (FFS 2025:3), jfr. 1 kap. 2 § andra stycket säkerhetsskyddslagen och 1 kap. 1 § första stycket säkerhetsskyddslagen. Detta innebär omfattande krav på säkerhet för de system där uppgifterna behandlas. Behörigheten till sådan information är i Försvarsmakten mycket begränsad, med hänsyn till de höga skyddsvärdena för den verksamhet som uppgifterna behandlas i.

Med hänsyn till att lagstiftningen till del syftar till att hindra utländsk finansiering som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet behöver granskningsmyndigheten kunna hantera underrättelseinformation som också är säkerhetsskyddsklassificerad. Det är också en nödvändig förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna lämna säkerhetsskyddsklassificerad information till granskningsmyndigheten.

11 Granskningsmyndighet

Utredningen föreslår Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor som granskningsmyndighet. Försvarsmakten vill mot bakgrund av vad som lyfts ovan framhålla följande ifråga om val av granskningsmyndighet. Det är centralt att granskningsmyndigheten har erfarenhet av att pröva närliggande frågor som den tänkta lagstiftningen ska skydda mot, dvs. prövning av om utländsk finansiering av viss verksamhet kan inverka skadligt bl.a. på Sveriges säkerhet. Det medför att granskningsmyndigheten kommer att vara verksamhetsutövare enligt säkerhetsskyddslagen och behöva vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som säkerhetsskyddslagen kräver i form av fysisk säkerhet, personalsäkerhet och informationssäkerhet. Mot denna bakgrund och med hänsyn till vilken typ av information som granskningsmyndigheten behöver behandla inom ramen för sitt uppdrag är det enligt Försvarsmaktens bedömning lämpligt att granskningsmyndigheten har god vana att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information. Ovanstående förutsättningar har enligt Försvarsmaktens bedömning inte beaktats av utredningen i tillräcklig grad och behöver därför omhändertas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Mot bakgrund av vad utredningen framhåller (sid. 539) rörande länsstyrelsernas befintliga uppdrag, bl.a. att länsstyrelserna har vana av kvalificerad myndighetsutövning gentemot enskilda inom flera olika områden, att utvalda länsstyrelser har ansvar för tillsyn enligt säkerhetsskyddslagen och uppgifter inom civilt försvar samt att länsstyrelserna även utövar tillsyn över vissa verksamheter i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism – vilket inbegriper lämplighetsprövningar och ingripanden mot verksamheter som inte efterlever regelverket – finns det enligt Försvarsmaktens mening skäl att överväga om inte granskningen enligt den tänkta lagstiftningen istället ska utföras av länsstyrelserna. En möjlighet är att prövningen förläggs vid vissa länsstyrelser, i likhet med hur ansvaret för ovan nämnda tillsynsuppdrag har fördelats.

Försvarsmakten har inget att erinra mot övriga författningsförslag.

I beredningen av detta yttrande har Försvarsmaktens Fältprost Jenny Ahlén, Säkerhetskontoret vid den Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten och tf sektionschef Johanna Winblad deltagit.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Kerstin Bynander. I den slutliga handläggningen har som föredragande deltagit försvarsjurist Anna Saarikoski.

Kerstin Bynander
Chefsjurist

Anna Saarikoski

Sändlista
Regeringskansliet (Justitiedepartementet)

För kännedom
Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)
HKV FST STAB ÖB GD Stöd
MUST
FST STRA